

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету

Олександр Кос

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ
освітньої програми Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Шифр за навчальним планом ВВ2.7

Київ 2023

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Соціальна психологія», затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «7» грудня 2022 року, протокол №6.

Розробники програми:

Гальченко В. М., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти.

Корх В. М., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти.

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти «28» серпня 2023 р., протокол №1.

Завідувач кафедри

Цветкова Г.Г.

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ВВ2.7

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта	Кількість кредитів – 3		Методи навчання: словесні – лекція, пояснення, бесіда; практичні – виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць; самостійне вивчення теоретичного матеріалу, конспектування джерел та їх аналіз, розробка структурно-логічних схем, таблиць. Методи та форми дистанційного навчання - Система Moodle https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=4085 - інтернет-конференція Google Meet.
Спеціальність 012 «Дошкільна освіта»	Загальна кількість годин – 90		
Освітній ступінь Бакалавр	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	20	6	
Вибіркова	Семінарські заняття:		
	10		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2022-2023	Практичні (лаб.) заняття:		Форми поточного контролю: лекція (традиційна, проблемна, лекція-диспут), семінари, практичні та лабораторні заняття, модульні контрольні роботи, колоквіум. Форма підсумкового контролю: Залік (тести\завдання в системі Moodle)
	8	6	
Семестр V	Індивідуальна робота:		
	-		
Тижневе навантаження: - аудиторне: 2 год - самостійна робота: 2 год.	Самостійна робота:		
	52	78	
Мова навчання – українська	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
	38% / 62%	11% / 89%	

Предметом навчальної дисципліни є вивчення особливостей поведінки, діяльності і спілкування людей, обумовлених їх включенням в соціальні групи та психологічних характеристики груп.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія особистості, соціологія, культурологія, соціальна філософія, вікова та педагогічна психологія, загальна психологія, соціальна педагогіка, філософія культури тощо.

Мета курсу – дати студентам необхідні теоретичні знання для виконання функції вихователя дошкільного навчального закладу, який працюватиме в системі освіти, в приватних закладах, родин, в малих і великих групах та ін.; розширити професійну ерудицію, світогляд, виробити наукове світобачення студентської молоді, сприяти оволодінню глибокими знаннями про закономірності й механізми виникнення, функціонування та прояву соціально-психологічної реальності, що складається у процесі особистісних взаємодій, оволодіння студентами навичками основних методик соціально-психологічних досліджень.

Завдання: засвоєння теоретичних знань про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем, а також навичками проведення соціально-психологічних досліджень. Зокрема, це – оволодіння навичками проведення психологічних досліджень та ознайомлення із функціями вихователя ДНЗ; оволодіння знаннями соціальної психології для осмислення змісту людських стосунків, знаходження адекватних способів вирішення питань, що виникають в комунікативній, підприємницькій, організаторській сфері міжособистісних і міжгрупових взаємодій.

II. Основні результати навчання і компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
2.	ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

3.	ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.	КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
----	---	--

III. Тематичний план дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	С	Пр	Інд	с.р.		Л	С	Пр	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як наука. Історія розвитку та методологія. Особистість з погляду соціальної психології.												
Тема 1. Теоретичні засади дисципліни «Соціальна психологія».	8	2		-		6	11	1	-			10
Тема 2. Методи дослідження в соціальній психології	9	2				7	10	-	-			10
Тема 3. Соціально-психологічні проблеми особистості та її соціалізації	11	2	2			7	11	1				10
Разом за змістовим модулем 1	28	6	2			20	32	2				30
Змістовий модуль 2. Спілкування як соціально-психологічний феномен.												
Тема 1. Спілкування як феномен соціальної психології	14	4	2	2		6	10	1	-			9

Тема 2. Комунікація в міжособистісних відносинах, соціальна перцепція	14	4	2	2		6	12	1		2		9
Тема 3. Міжособистісна взаємодія у процесі спілкування	12	2	2	2		6	13	1		2		10
Разом за змістовим модулем 2	40	10	6	6		18	35	3		4		28
Змістовий модуль 3. Феномен великої групи з погляду соціальної психології.												
Тема 1. Мала група у контексті соціальної психології	13	2	2	2		7	13	1		2		10
Тема 2. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	9	2				7	10					10
Разом за змістовим модулем 3	22	4	2	2		14	23	1		2		20
Усього годин	90	20	10	8		52	90	6		6		78

IV. Зміст дисципліни

№ п/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		Всього	В т. ч. лекцій
I	МОДУЛЬ I. Соціальна психологія як наука. Історія розвитку та методологія. Особистість з погляду соціальної психології.	12	6
	Тема 1. Предмет та завдання курсу. Передумова виникнення та розвитку соціальної психології як науки. Предмет і завдання соціальної психології як науки. Основні категорії та функції соціальної психології як науки. Місце соціальної психології у системі наук.	4	2
	Тема 2. Методи дослідження в соціальній психології. Методи емпіричного дослідження, спеціалізовані соціально-психологічні методи, лабораторний експеримент, метод соціометричних вимірювань, контент-аналіз, опитування (бесіда, інтерв'ю), тестування, соціометрія, соціально-психологічний тренінг.	4	2
	Тема 3. Соціально-психологічні характеристики особистості. Становлення особистості. Соціально-психологічна структура особистості. Соціально-психологічні орієнтири дослідження особистості. Сутність соціальної установки. Статус особистості як показник становища у групі. Соціально-психологічні особливості соціалізації особистості. Особистість у структурі групових відносин.	4	2
II	МОДУЛЬ II. Спілкування як соціально-психологічний феномен.	12	6
	Тема 1. Спілкування як феномен соціальної психології. Види та форми спілкування: за метою, за змістом, за засобами. Особистість у контексті спілкування. Особливості міжособистісного та масового спілкування. Основні характеристики спілкування. Соціокультурні аспекти спілкування.	4	2

№ п/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		Всього	В т. ч. лекцій
	Тема 2. Комунікація та соціальна перцепція в міжособистісних відносинах. Сутність міжособистісної комунікації. Психологічні особливості вербальної та невербальної комунікацій. Соціальне і міжособистісне пізнання. Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування. Особливості процесів міжособистісного пізнання. Перцептивні механізми та ефекти.	4	2
	Тема 3. Міжособистісна взаємодія. Особливості взаємодії в соціальній психології. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії. Взаємодія і міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний). Види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).	4	2
	Модуль III. Феномен групи в соціальній психології.	10	4
III	Тема 1. Мала група у контексті соціальної психології. Сутнісні ознаки малої групи. Види і структурні характеристики малої групи (офіційна, неофіційна, референтна (еталонна), умовна, реальна, відкрита, закрита, тимчасова, постійна, тощо). Система взаємостосунків у соціальній групі. Доктрина «людських відносин» Е. Мейо. Динамічні характеристики малої групи. Групова динаміка. Концепції і моделі розвитку малої групи. Нормативний вплив у групі. Прийняття групового рішення.	6	2
	Тема 2. Загальна характеристика, структура та класифікація великих соціальних груп. Формування та функціонування великих соціальних груп. Психологія соціальних класів. Психологічні особливості етнічних груп: ментальність, національний характер. Етногенез та становлення нації. Психологія мас в концепціях Г.Лебона та Г. Тарда. Концепція психології мас З. Фрейда. С.Сігеле про злочинний натовп. Умови та етапи формування натовпу. Соціальна психологія міжгрупових відносин. Розвиток соціально-психологічних уявлень про міжгрупові відносини. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання (між групова поведінка, між груповий конфлікт, стереотип).	4	2

5. Теми семінарських занять

Тема І.1. Формування і розвиток соціально-психологічних знань

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про соціальну психологію як науку (предмет, об'єкт, завдання, структура соціальної психології, її функції, принципи та основні категорії).

Ключові слова: взаємодія, комунікація, функції (теоретико-пізнавальна, комунікативна, гуманістична, прогностична).

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Передумова виникнення та розвитку соціальної психології як науки.
2. Предмет соціальної психології як науки.
3. Основні категорії, структура соціальної психології.
4. Функції соціальної психології.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Дослідити сучасний стан соціальної психології (конспект).
2. Скласти блок-схему «Основні категорії соціальної психології».

Тема І.2. Методи соціальної психології

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про методологічні засади соціальної психології як науки (різновиди методів дослідження).

Ключові слова: методи (спостереження, опитування, тестування, експеримент, контент-аналіз, соціометрія).

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Методологія в соціальній психології.
2. Методи дослідження в соціальній психології (спостереження, опитування, тестування, експеримент, контент-аналіз, соціометрія).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти модель-схему «Особливості методів дослідження в соціальній психології».
2. Добрати методики дослідження соціального статусу дітей в групі (соціометрія).

Тема І.3. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості

Мета: дати студентам знання про сфери, стадії, механізми соціалізації особистості, роль вікових криз у цьому процесі; специфіку входження особистості в групу, вплив самосвідомості та індивідуальних особливостей людини на зовнішні поведінкові вияви.

Ключові слова: самосвідомість, соціалізація, інтеріоризація, соціальна адаптація, стадії соціалізації (первинна, вторинна), механізми соціалізації, вікові кризи, асоціальні прояви.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Сутність соціалізації, її сфер, стадій, механізмів.
2. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій.
3. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда.
4. Роль соціальних інститутів в соціалізації особистості (сім'я, дитячий садок, школа, вищий навчальний заклад, референтна група).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Дослідити особливості впливу вікових криз на процес соціалізації особистості (скласти порівняльну таблицю).
2. Розкрити роль сім'ї та закладу дошкільної освіти в соціалізації дошкільника (написати наукову доповідь).

Тема II.1. Спілкування як феномен соціальної психології.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про спілкування, його соціально-психологічну специфіку та роль особистості у контексті спілкування й педагогічної діяльності.

Ключові слова: спілкування, функції спілкування (комунікативна, інтерактивна, перцептивна), соціокультурні аспекти спілкування.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Соціально-психологічна специфіка спілкування.
2. Особистість у контексті спілкування.
3. Основні характеристики спілкування.
4. Соціокультурні аспекти спілкування.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.

6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти блок-схему основних характеристик спілкування.
2. Дослідити особливості діалогічного спілкування в освітньому процесі (реферат).

Тема II.2. Комунікація в міжособистісних відносинах.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про особливості міжособистісного спілкування, розкрити психологічні особливості вербального і не вербального спілкування роль процесів міжособистісного пізнання, його перцептивних механізмів та ефектів.

Ключові слова: спілкування, комунікація, вербальні та невербальні засоби комунікації, соціальна перцепція, перцептивні механізми та ефекти.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування.
2. Сутність міжособистісної комунікації.
3. Психологічні особливості вербальної комунікації та невербальної комунікації.
4. Соціальне і міжособистісне пізнання.
5. Особливості процесів міжособистісного пізнання. Перцептивні механізми та ефекти.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти порівняльну таблицю «Особливості вербальної та невербальної комунікації вихователя ЗДО».
2. Написати есе на тему «Роль соціальної перцепції в педагогічній діяльності».

Тема П.3. Міжособистісна взаємодія.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про особливості взаємодії в соціальній психології, форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії, міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний), види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Ключові слова: міжособистісна взаємодія, міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний), види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Особливості взаємодії в соціальній психології.
2. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.
3. Взаємодія і міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний).
4. Види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти блок-схему «Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії»
2. Скласти кросворд на тему «Міжособистісний вплив та його види».

Тема П.1. Мала група в контексті соціальної психології.

Мета: дати студентам знання про малу групу як різновид соціальних груп, розкрити загальні риси та характеристики малої групи; дати уявлення про умови, етапи формування малої групи, процеси групової динаміки.

Ключові слова: мала соціальна група, групова динаміка, лідерство, керівництво, феномен групового тиску.

Обсяг навчального часу: (4 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Поняття про малу групу.
2. Історія досліджень малої соціальної групи.
3. Класифікація малих соціальних груп.
4. Головні підходи до вивчення малих соціальних груп.
5. Структура взаємовідносин у малій соціальній групі.
6. Групова динаміка
7. Утворення та розвиток малої соціальної групи.
8. Феномен групового тиску.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

Тема III.2. Натовп як різновид соціальних груп

Мета: дати студентам знання про натовп як різновид великих соціальних груп, розкрити загальні риси натовпу та його чисельні характеристики; дати уявлення про умови, етапи формування натовпу, рольову диференціацію у натовпу.

Ключові слова: натовп, рольова диференціація, вождь, агресори, послідовники, допитливі, обивателі, паніка, колективне підсвідоме.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Загальні риси натовпу.
2. Чисельна характеристика натовпу.
3. Рольова диференціація у натовпу.
4. Умови і етапи формування натовпу.
5. Колективне і підсвідоме у натовпу.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Соціальна психологія: хрестоматія / за ред. С.О. Ставицької, Д.Д. Отич . К.: Каравела, 2018. 330 с.

6. Теми практичних занять

Тема І.3. Соціально-психологічні проблеми особистості

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про соціально-психологічні проблеми особистості, особливості її становлення; розкрити структуру особистості та її соціально психологічну природу; дати знання про соціальну установку та її взаємозв'язок з реальною поведінкою особистості.

Ключові слова: особистість, становлення, соціально-психологічна природа особистості, локус контролю (екстернальний, інтернальний), соціальна установка.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Особистість з погляду соціальної психології. Становлення особистості.
2. Соціально-психологічна природа особистості
3. Соціально-психологічні орієнтири дослідження особистості.
4. Сутність соціальної установки.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Дати характеристику основним теоріям особистості (підготувати реферат на тему за вибором студента).
2. Визначити у чому полягає сутність соціальної установки сучасного педагога (есе).

Тема II.1. Спілкування як феномен соціальної психології. Труднощі спілкування.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про спілкування, його соціально-психологічну специфіку та роль особистості у контексті спілкування й педагогічної діяльності; дати характеристику бар'єрам у спілкуванні.

Ключові слова: спілкування, функції спілкування (комунікативна, інтерактивна, перцептивна), бар'єри у спілкуванні.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Соціально-психологічна специфіка спілкування.
2. Особистість у контексті спілкування.
3. Основні характеристики спілкування.
4. Соціокультурні аспекти спілкування.
5. Бар'єри спілкування.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Розкрити етнопсихологічні особливості спілкування українського народу (конспект).
2. Розробити власну модель (або алгоритм) подолання бар'єрів у спілкуванні.

Тема II.2. Особистість у групі.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про особливості поведінки людини у групі, специфіку її входження в групу та основні статусно-рольові характеристики особистості у групі.

Ключові слова: особистість, група, самосвідомість, імідж особистості, статус, роль, позиція, гендерні особливості спілкування

Обсяг навчального часу: (4 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі.
2. Специфіка входження особистості в групу.
3. Індивідуальні особливості людини і зовнішні поведінкові вияви.
4. Статусно-рольові характеристики особистості.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Схарактеризувати гендерні особливості спілкування чоловіків та жінок (скласти порівняльну таблицю).
2. Створити модель-схему «Особливості спілкування педагога з вихованцями».

Тема II.3. Комунікація в міжособистісних відносинах.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про особливості міжособистісного спілкування, розкрити психологічні особливості вербального і не вербального спілкування роль процесів міжособистісного пізнання, його перцептивних механізмів та ефектів.

Ключові слова: спілкування, комунікація, вербальні та невербальні засоби комунікації, соціальна перцепція, перцептивні механізми та ефекти.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування.
2. Сутність міжособистісної комунікації.
3. Психологічні особливості вербальної комунікації та невербальної комунікацій.
4. Соціальне і міжособистісне пізнання.
5. Особливості процесів міжособистісного пізнання. Перцептивні механізми та ефекти.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти блок-схему «Перцептивні механізми в роботі вихователя ЗДО»
2. Добрати методики діагностики механізмів соціальної перцепції (ідентифікації, емпатії, проекції тощо).

Тема II.4. Міжособистісна взаємодія.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про особливості взаємодії в соціальній психології, форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії, міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний), види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Ключові слова: міжособистісна взаємодія, міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний), види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Особливості взаємодії в соціальній психології.
2. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.
3. Взаємодія і міжособистісний вплив (психологічний, особистий, індивідуально-специфічний, комунікативний, функціонально-рольовий, діалогічний).
4. Види психологічного впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Скласти таблицю «Види психологічного впливу вихователя на дошкільників». Навести приклади.
2. Підібрати методики діагностики міжособистісних стосунків дітей старшого дошкільного віку та провести дослідження, оформити за схемою: тема, мета, методики, вибірка, аналіз результатів, висновки (див метод. інструментарій 2)
3. Добрати методики діагностики стресостійкості особистості педагога.

Тема II.4. Феномен малої групи з погляду соціальної психології.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про малу групу в контексті соціальної психології, окреслити сутнісні ознаки малої групи, її структурні характеристики та розкрити малої групи.

Ключові слова: мала група, ознаки малої групи, класифікація малих груп, конформність, конформізм, групові ролі, групові правила, групові санкції.

Обсяг навчального часу: (4 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Мала група у контексті соціальної психології.
2. Сутнісні ознаки малої групи.
3. Види і структурні характеристики малої групи.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Розробити групові правил та визначити групові санкції для студентської групи.
2. Розкрити класифікацію малих соціальних груп (скласти блок-схему).

Тема II.4. Групова динаміка.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про динамічні характеристики малої групи, розкрити особливості групової динаміки, її основні механізми.

Ключові слова: мала група, групова динаміка, ідіосинкразійний кредит лідера, лідерство, керівництво.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Групова динаміка.
2. Механізми групової динаміки.
3. Методи прийняття групового рішення.
4. Керівництво і лідерство у малих групах (спільне і відмінне).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Створити психологічний портрет сучасного лідера малої групи (педагогічного колективу).
2. Методи прийняття групового рішення (скласти блок-схему).

Тема 7. Натовп як різновид соціальних груп

Мета: дати студентам знання про натовп як різновид великих соціальних груп, розкрити загальні риси натовпу та його чисельні характеристики; дати уявлення про умови, етапи формування натовпу, рольову диференціацію у натовпу.

Ключові слова: натовп, рольова диференціація, вождь, агресори, послідовники, допитливі, обивателі, паніка, колективне підсвідоме.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Загальні риси натовпу.
2. Чисельна характеристика натовпу.
3. Рольова диференціація у натовпу.
4. Умови і етапи формування натовпу.
5. Колективне і підсвідоме у натовпу.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

3. Розробити правила поведінки у натовпу та під час паніки.
4. Написати есе на тему «Натовп і маніпуляції масовою свідомістю».

Тема 8. Соціальна психологія міжгрупових відносин.

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про міжгрупові відносини; дати знання про соціально-психологічну специфіку досліджень міжгрупових відносин; розкрити специфіку міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання

Ключові слова: міжгрупові відносини, міжгрупова взаємодія, конфліктна взаємодія,

груповий фаворитизм, міжгрупова дискримінація, міжгрупове сприймання, стереотип, міжгрупова ворожнеча.

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Розвиток соціально-психологічних уявлень про міжгрупові відносини.
2. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання (між групова поведінка, між груповий конфлікт, стереотип).

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: ниги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностаї, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Визначити причини міжгрупової дискримінації у студентському колективі (скласти таблицю).
2. Соціальний булінг та його різновиди. Як запобігти шкільному булінгу) (Розробити методичні рекомендації для батьків та педагогів).

7. Теми лабораторних занять

Тема. Психологія великих соціальних груп і масових явищ

Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про велику групу в контексті соціальної психології, окреслити сутнісні ознаки великих груп, їх класифікацію та особливості створення; дати знання про психологію соціальних класів, етносів, великих стихійних груп та масових явищ; розкрити поняття про національний характер та національну самосвідомість.

Ключові слова: велика соціальна група, класифікація, великих груп, соціальний клас, соціальна страта, етнос, народність, національний характер, національна свідомість, національна самосвідомість, громадська думка, чутки, паніка, мода,

Обсяг навчального часу: (2 год.)

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютер, програмний продукт Microsoft Office PowerPoint 2007.

Основні питання.

1. Загальна характеристика великих соціальних груп.

2. Психологія соціальних класів.
3. Психологія етнічних груп.
4. Психологічні особливості великих стихійних груп.

Література:

1. Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. К.: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
2. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К.: Геопринт, 2006. 400 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування.: книга 1. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія: книга 2. навч. посібник. К.: Книги-XXI, 2010.
6. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П.П. Горностай, М.М.Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін. К.: Талком, 2018. 580 с.
7. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. К.: Каравела, 2018. 330 с.

Завдання:

1. Добрати фольклорні засоби формування патріотизму дітей та молоді українського суспільства.
2. Скласти таблицю рис українського національного характеру.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розкрити сутність принципів соціальної психології (конспект).	2 год.
2	Дослідити стан соціальної психології на початку третього тисячоліття (порівняльна таблиця).	2 год.
3	Скласти таблицю «Особливості методів дослідження в соціальній психології».	2 год.
4	Визначити у чому полягає сутність соціальної установки сучасного менеджера педагога. Накреслити схему взаємозв'язку соціальної установки та реальної поведінки.	2 год.
5	Дати характеристику основним сферам, стадіям та механізмам соціалізації особистості (конспект).	2 год.
6	Створити модель впливу соціальних інститутів на соціалізацію представників різних груп населення.	2 год.
7	Накреслити схему впливу вікових криз на процес соціалізації особистості.	5 год.
8	Дати характеристику індивідуально-психологічним особливостям людини у взаємозв'язку з їхніми зовнішніми виявами (конспект).	5 год.
9	Скласти таблицю основних характеристик спілкування.	4 год.
10	Дослідити соціокультурні аспекти спілкування (конспект).	2 год.
11	Охарактеризувати в таблиці перцептивні механізми та афекти.	2 год.

12	Створити модель взаємодії вербального і невербального спілкування в роботі вихователя ДНЗ.	2 год.
13	Розкрити в таблиці сутнісні ознаки малої групи.	2 год.
14	Схематично відтворити моделі групової динаміки за різними підходами та поглядами науковців.	2 год.
15	Накреслити схему механізму прийняття групового рішення.	2 год.
16	Обґрунтувати вагомість впливу меншості в групі під час прийняття важливих рішень. Розробити сценарій ділової гри на тему «Нас мало, але..».	2 год.
17	Дослідити особливості формування та функціонування великих соціальних груп в Україні (конспект)	2 год.
18	Зробити порівняльну табличку психологічних особливостей соціальних класів та етнічних груп	2 год.
19	Дослідити етногенез та становлення нації (есе).	2 год.
20	Розробити правила поведінки у натовпу та під час паніки.	2 год.
21	Створити словесний портрет сучасного лідера нації.	2 год.
22	Добрати фольклорні засоби формування патріотизму дітей та молоді українського суспільства.	2 год.
	Разом	52 год.

9. Методи навчання

- за джерелом знань (словесні, наочні й практичні методи);
- за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язуються специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; на методи вивчення нового матеріалу; на методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; на методи контролю й оцінки результатів навчання);
- за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);
- за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);
- за дидактичними цілями – методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки;
- Інтерактивні методи навчання (творчі та проблемні завдання).

10. Методи контролю

Запитання для поточного контролю

1. Визначити місце соціальної психології у системі наукового пізнання.
2. Розкрити сутність принципів соціальної психології.
3. Дослідити стан соціальної психології на початку третього тисячоліття.
4. З'ясувати в чому полягають особливості методів дослідження в соціальній психології.
5. Розкрити соціально-психологічну природу особистості.
6. Визначити у чому полягає сутність соціальної установки.
7. Розкрити сутність поняття «соціалізація особистості».
8. Дати характеристику основним сферам, стадіям та механізмам соціалізації особистості.
9. Охарактеризувати особливості соціалізації представників різних груп населення.
10. З'ясувати в чому полягає значення вікових криз у процесі соціалізації.
11. Визначити яку роль відіграє самосвідомість у становленні особистості.
12. Дати характеристику індивідуально-психологічним особливостям людини у взаємозв'язку з їхніми зовнішніми виявами.
13. Визначити статусно-рольові характеристики особистості.
14. З'ясувати у чому полягає соціально-психологічна специфіка спілкування?
15. Назвати основні характеристики спілкування.
16. Дослідити соціокультурні аспекти спілкування.
17. Визначити сутність міжособистісної комунікації.
18. Назвати та охарактеризувати перцептивні механізми та афекти.
19. Розкрити особливості вербальної та невербальної комунікації.
20. З'ясувати особливості взаємодії у соціальній психології.
21. Охарактеризувати різновиди міжособистісного впливу.
22. Дати характеристику формам поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.
23. Назвати сутнісні ознаки малої групи.
24. Оцінити структурні характеристики малої групи.
25. Розкрити сутність поняття «групова динаміка».

26. З'ясувати у чому полягає нормативний вплив у групі.
27. Розкрити механізм прийняття групового рішення.
28. Дати характеристику великій соціальній групі.
29. Дослідити особливості формування та функціонування великих соціальних груп.
30. У чому полягають психологічні особливості соціальних класів та етнічних груп?
31. З'ясувати психологічні особливості етнічних груп: ментальність, національний характер.
32. Дослідити етногенез та становлення нації.
33. Визначити загальні риси натовпу.
34. Дати чисельну характеристику натовпу.
35. Визначити рольову диференціацію в натовпу.
36. Дослідити умови та етапи формування натовпу.
37. Розкрити соціально-психологічний зміст міжгрупових відносин.
38. З'ясувати у чому полягає специфіка між групової взаємодії та між групового сприймання.
39. Дати характеристику прикладної соціальної психології.
40. Перерахувати основні завдання прикладної соціальної психології.

Запитання для підсумкового контролю (зразки тестів).

1. Яке слово пропущене в реченні?
Соціальна психологія – наука про взаємозв'язок _____, їх взаємодію, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільності; про соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу.
2. Яка з функцій не належить до соціальної психології:
 - 1 управлінська;
 - 2 теоретико-пізнавальна;
 - 3 комунікативна;
 - 4 гуманістична;
 - 5 прогностична;
 - 6 прикладна.
3. Продовжіть перелік основних категорій соціальної психології:
 1. соціально-психологічна реальність;
 2. соціально-психологічний тип.....
4. Який із зазначених методів не належить до емпіричних методів соціальної психології:
 - 1 спостереження;
 - 2 інтерв'ю;
 - 3 анкетування;
 - 4 метод соціометричних вимірювань;
 - 5 бесіда;
 - 6 тестування.
5. Де і коли вперше почали використовувати контент аналіз?
 - 1 в СРСР в 50-х роках ХХ ст.;
 - 2 в Україні в 90-х роках ХХ ст.;
 - 3 в США в 20-30-х роках ХХ ст.;
 - 4 у Франції наприкінці ХІХ ст.;
 - 5 У Німеччині в 60-х роках ХХ ст.;
6. Елементами соціально-психологічної основи особистості є наступні:

- 1 соціально окреслена мета діяльності;
 - 2 соціальні статуси, позиції та соціальні ролі.....;
- (продовжити перелік)

7. Наповніть змістом кожен рівень структури особистості?

- 1 біологічно зумовлена підструктура (_____),
- 2 психологічна підструктура (_____),
- 3 соціальний досвід (_____),
- 4 спрямованість (_____).

8. Який із зазначених нижче компонентів соціально-психологічної структури особистості має таке тлумачення: *своєрідний стан, рівень розвитку, спрямованості індивідуальної та групової свідомості, здатність до засвоєння норм, принципів, життєвих орієнтацій, суспільних цінностей, особливості адаптації до навколишнього середовища, впливу на нього, відтворення сукупного досвіду попередніх поколінь.*

- 1 «Я-характеристики»;
- 2 «ментальність»;
- 3 «локус контролю»;
- 4 «статусно-рольові параметри»;
- 5 «мотиваційна сфера»;

9. Встановіть відповідність між термінами та їхніми тлумаченнями – а). «установка», б). «атитюд»; в). «соціальна установка»:

1 *детермінована минулим досвідом психологічна готовність індивіда до певної поведінки стосовно конкретних об'єктів, до вироблення його суб'єктивних орієнтацій як члена групи (суспільства) щодо соціальних цінностей, об'єктів тощо;*

2 *цілісний стан особистості, вироблена на основі досвіду готовність стійко реагувати на передбачувані об'єкти чи ситуації, вибіркова активність, спрямована на задоволення потреби;*

3 *внутрішній стан готовності людини до дії, що передує поведінці.*

10. Які слова пропущені у визначенні соціалізації особистості?

Соціалізація – процес _____ індивіда в суспільство, активного _____ ним соціального досвіду, соціальних ролей, норм, цінностей, необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві.

11. Серед запропонованих термінів оберіть форми соціалізації:

Методи дослідження

- 1 інтерпретація;
- 2 соціальна адаптація;
- 3 рефлексія;
- 4 інтеріоризація;
- 5 екстеріоризація.

12. Розставте по порядку психосоціальні кризи, запропоновані Е. Еріксоном:

- 1 автономія – сором та сумніви;
- 2 ініціативність – почуття провини;
- 3 інтимність, комунікабельність – ізольованість, замкненість на собі;
- 4 турбота про виховання нового покоління – “занурення в себе”;
- 5 особистісне самовизначення, ідентифікація – індивідуальна сірість, конформізм;
- 6 задоволення від прожитого життя – відчай.
- 7 криза довіри – недовіри;
- 8 працьовитість, старанність – комплекс неповноцінності.

Дистанційне навчання здійснюється за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми поточного контролю:

– Система Moodle – тести/завдання.

У процесі оцінювання поточних навчальних досягнень студентів дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи навчання за допомогою взаємодії слухача з освітніми ресурсами при мінімальній участі викладача і студентів (самонавчання).* Для розвитку цих методів характерний мультимедійний підхід, коли за допомогою різноманітних засобів створюються освітні ресурси: друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж.

➤ *Методи індивідуалізованого викладання і навчання, для яких характерні взаємини одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом (навчання "одиндо одного").* Ці методи реалізуються в дистанційній освіті в основному за допомогою таких технологій, як телефон, звичайна та електронна пошти; методи, в основі яких лежить надання студентам навчального матеріалу викладачем чи експертом, при якому студенти не відіграють активної ролі у комунікації (навчання "один до багатьох").

➤ *Методи, для яких характерна активна взаємодія між всіма учасниками освітнього процесу (навчання "багато до багатьох").*

У процесі оцінювання поточних навчальних досягнень студентів дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи письмового контролю:* тести.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми і методи підсумкового контролю:

➤ *Форми підсумкового контролю дистанційного навчання:* Екзамен (інтернет-трансляції).

У процесі оцінювання підсумкових освітніх досягнень студентів дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест залік	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3				40	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4		
5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	2	3	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

**Шкала оцінювання результатів ПОТОЧНИХ (СЕМЕСТРОВИХ)
видів навчальної діяльності: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для оцінювання результатів поточних (семестрових) видів навчальної діяльності
54-60	A	відмінно
48-53	B	добре
42-47	C	
39-41	D	
36-38	E	задовільно
21-35	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання окремих видів навчальної діяльності
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Шкала оцінювання результатів ЕКЗАМЕНУ:
національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
36-40	A	відмінно
32-35	B	добре
28-31	C	
26-27	D	
24-25	E	задовільно
14-23	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-13	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	Відмінно
80-89	B	Добре
70-79	C	
65-69	D	
60-64	E	Задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Розроблено робочу програму з дисципліни «Соціальна психологія» для студентів спеціальності «012. Дошкільна освіта».

13. Рекомендована література

Базова:

- 1 Власова О. І. Никоненко Ю. В. Соціальна психологія організацій та управління Київ: Центр навчальної літератури, 2019.
- 2 Власова О. І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. Київ: ВПУ «Київський університет», 2003. 308 с.
- 3 Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навчальний посібник (ВНЗ I-III р. а.) 2-е вид. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018.
- 4 Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування : навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2011. 132 с.
- 5 Коваленко А. Б. Психологія міжособистісного взаєморозуміння: підручник. Київ: Київський університет, 2010. 215 с
- 6 Коваленко А. Б., Корнев М. Н. Соціальна психологія: підручник. Київ : Геопринт, 2006. 400 с.
- 7 Москаленко В. В. Психологія соціального впливу. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 448с.
- 8 Москаленко В. В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
- 9 Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ : Либідь, 2010. 464 с.; Кн. 2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. Київ: Либідь, 2006. 560 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/537-sotsalna-psihologiya-orban-lembrik-lb.html>
- 10 Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М.Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. Київ: Талком, 2018. 580 с.
- 11 Поліщук В. М. Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2006. 217с.

Допоміжна:

1. Берн Е. Ігри, в які грають люди. Київ: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 256с.
2. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. 2-е вид.,зі змінами та доп. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2014. 223 с.
3. Корх В.М. Розвиток механізмів соціальної перцепції в підлітковому та юнацькому віці: автореф. дис.... канд .наук: 19.00.05. Київ, 2013. 20с.
4. Петрунько О. В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіасередовищі: монографія. 2-ге вид. Ніжин: ТОВ «Видавництво Аспект-Поліграф», 2011. 480 с.
5. Слюсаревський М. М., Хазратова Н. В. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка, 2020.
6. Ставицька С. О., Отич Д. Д. Соціальна психологія: хрестоматія. навч. посібник. Київ: Каравела, 2018. 330 с.
7. Ставицька С. О., Волошина В. В. Соціальна психологія: практикум: навч. посібник. Київ: Каравела, 2013. 320 с.
8. Хамитов Н. Пределы мужского и женского: введение в метаантропологию. Киев: Наукова думка, 1997. 176 с.
9. Швалб Ю. М. Психологічні механізми соціалізації особистості в онтогенезі: монографія. Харків: «Видавництво Літера-Нова», 2020. 214 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> - Міністерство освіти і науки України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
3. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека Українського державного університету ім. М.П. Драгоманова (Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова).
4. ispp.org.ua – офіційний сайт Інституту соціальної та політичної психології АПН України
5. <http://socionet.ru/> - Соціонет – інформаційний простір з суспільних наук
6. <http://www.ras.ru/russian/RAS/ofcrrp.html> – відділення філософії, соціології, психології і права РАН.
7. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури
8. <http://www.studfiles.ru/all-vuz/879/folder:2208/> - бібліотека соціологічної літератури
9. www.uceps.com.ua/ukr/all/sociology (Архів соціологічних даних Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, м.Київ).
10. www.ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
11. www.sociology.kharkov.ua (Домашня сторінка харківських соціологів)
12. www.i-soc.com.ua (Домашня сторінка Інституту соціології НАН України)